

РЕШЕНИЕ

№ 458

гр. София, 26.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-20, в публично заседание на
шести март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна Костадинова

при участието на секретаря Йорданка В. Петрова
като разглежда докладваното от Татяна Костадинова Търговско дело №
20231100901888 по описа за 2023 година

Предявени са осъдителни иски с *правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ и чл. 409 КЗ*.

Ищецът „М.-П.Л.“ ЕООД твърди, че на 15.07.2022 г. сключил с ответника „Д.З.“ АД договор за имуществено застраховане на т.а. марка „Ландровър“ с рег. № ***** с покритие на рисковете по клауза „Пълно каско“ за периода 02.08.2022 г. – 01.08.2023 г. при застрахователната сума в размер от 230 945,13 лв. В периода от 20 ч. на 24.01.2023 г. до 8 ч. на 25.01.2023 г. застрахованото превозно средство било противозаконно отнето, докато било паркирано на паркинг на бензиностанция, за което компетентните държавни органи и застрахователят били незабавно уведомени. Тъй като реализираното се събитие съставлявало покрит риск по процесната застраховка, ответникът заплатил обезщетение, но в намален спрямо действителната вреда размер (158 510,90 лв. вместо 230 945,13 лв.). Като основание за намаленото плащане ответникът посочил извършено от застрахования нарушение на задължение по договора, както и приспадане на стойността на четвъртата вноска от застрахователната премия. Ищецът счита, че не било налице неизпълнение на негови задължения, довело до настъпване на събитието, както и че нямало основание за прихващане с последната вноска, тъй като договорът бил предсрочно прекратен с отнемане на вещта и отпадане на застрахователния интерес. Поради изложеното ищецът моли съда да осъди ответника да му заплати сумата от 72 434,23 лв., представляваща разликата между платеното и действително дължимото застрахователно обезщетение, и сумата от 4 261,95 лв., представляваща лихва за забава за периода 26.04.2023 г. – 12.10.2023 г. Претендира разноски.

Ответникът „Д.З.“ АД оспорва исковете. Твърди, че към момента на кражбата в превозното средство се намирал регистрационният талон, част II, което изрично било забранено в т. 66.11 от общите условия и което допринесло за окончателното настъпване на събитието, тъй като способствало

извършителя да укрие вещта, създавайки за него привидна легитимация на законен ползвател на вещта. Поради това застрахователят заплатил 70 % от застрахователната сума, което било в съответствие с обичайната застрахователна и съдебна практика при подобен вид допринасяне от застрахования. Същевременно ответникът приспаднал на основание чл. 369, ал. 2 КЗ стойността на последната вноска от премията в размер от 3 150,69 лв., която се дължала независимо от отнемането на вещта в течение на срока на застрахователния договор. Въз основа на изложеното ответникът моли съда да отхвърли исквете, а ако ги намери за основателни и не приеме за настъпило извънсъдебното прихващане, моли съда да извърши съдебно прихващане с вземането за четвъртата вноска от застрахователната премия. Претендира разноски и възразява за прекомерност по чл. 78, ал. 5 ГПК.

Съдът, като съобрази становищата на страните и доказателствата по делото, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска по чл. 405, ал. 1 КЗ:

За основателността на иска в тежест на ищеца е да докаже: 1). възникване на валидно **застрахователно правоотношение** по имуществена застраховка с предмет процесното МПС, по което застраховател е ответникът, а ищецът - правоимащ; 2). настъпване в срока на застрахователното покритие на **застрахователно събитие**, за което застрахователят носи риска; 3). **причинна връзка** между застрахователното събитие и настъпилите **вреди**, 4). **размер** на вредите.

От своя страна ответникът следва да докаже **фактите, от които черпи право за отказ/намаляване** на дължимото застрахователно обезщетение.

Безспорно, а и установимо от събраните писмени доказателства, е, че на 15.07.2022 г. между ищеца в качеството му на застрахован собственик и ответника като застраховател е подписана комбинирана застрахователна полица № 0320229907015750. С нея при общи условия е сключена имуществена застраховка „КАСКО“ за т.а. марка ЛАНД РОВЪР с рег. № *****, със срок на застрахователно покритие една година, считано от 02.08.2022 г. Същото е започнало с плащане на първата вноска от уговорената застрахователна премия съгласно чл. 351, ал. 3 КЗ, като в срока му, в периода от 20 ч. на 24.01.2023 г. до 8 ч. на 25.01.2023 г., застрахованият автомобил е бил противозаконно отнет. Това съставлява покрит риск по клауза „Пълно каско“, при условията на която е сключен застрахователният договор, поради което на 10.05.2023 г. ответникът е изплатил на ищеца на основание чл. 384, ал. 2, т. 1 КЗ застрахователно обезщетение в размер от 158 510,90 лв., формирано като 70 % от действителната стойност на застрахованата вещ с приспадане на стойността на последната вноска от застрахователната премия с падеж 01.05.2023 г. в размер от 3 150,69 лв.

При тези факти е **спорен** въпросът дали е основание за **намаляване** на отговорността на застрахователя. Според поддържаната от ответника теза към момента на противозаконното отнемане на автомобила в същия се намирал регистрационният талон, част II, което улеснило придвижването и укриването на МПС и така допринесло за настъпване на вредата. Според настоящия състав обаче посоченото обстоятелство, дори да се е осъществило, не би довело до възникване на право за застрахователя да намали застрахователното обезщетение. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл. 395, ал. 1 КЗ застрахованият е длъжен да вземе мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди, като неизпълнението на задължение от такова естество може да бъде санкционирано по два начина – чрез отказ от плащане на застрахователно обезщетение (ако изрично такова основание е договорено) или чрез намаляването му (ако договорът не съдържа уговорка за изключване на отговорността при такова неизпълнение), но само при предвидената в ал. 4 на същата разпоредба предпоставка, а именно – **настъпването на събитието да е следствие от неизпълнение на съответното задължение**. Т.е. необходима е причинна връзка между оставянето на талона и самото отнемане, каквато в случая не може да се приеме, че е налице. Оставянето на талона в автомобила не е факт, който, ако не се беше осъществил, би предотвратил събитието (отнемането), нито пък е факт, чието осъществяване е довело до настъпване на събитието (отнемането), а е факт, който би могъл да има отношение единствено към евентуално затрудняване на разкриването на деянието чрез създаване, макар и временно, на привидна легитимация за дееца като ползвател на вещта на законно основание. **Укриването на отнетата вещ обаче не е елемент от деянието по отнемането ѝ**, тъй като последното завършва с установяване на фактическа власт на дееца, и поради това **улесняването на укриването не е факт, който да е в причинна връзка с настъпване** на застрахователното събитие. Ето защо константната съдебна практика по приложението на чл. 395 КЗ (за разлика от уредбата по отменения КЗ) отрича възможността за причинна връзка между оставения в автомобила талон и кражбата на застрахованата вещ, съответно не допуска намаляване на дължимото обезщетение съгласно чл. 395, ал. 5 КЗ (вж. Решение № 143/19.01.2021 г. на ВКС, ТК, I т. о., постановено по т. д. № 1505/2020 г.).

Въз основа на изложеното съдът намира, че неизпълнението на задължението по чл. 66.11. от общите условия, дори да е налице, не би довело до възникване на право за намаляване на застрахователното обезщетение и застрахователят дължи същото в пълен размер. То се определя съобразно действителната стойност на откраднатата вещ към датата на събитието съгласно чл. 386, ал. 2 КЗ, като страните не спорят, че тази стойност е равна на застрахователната сума, а именно – 118 080,37 евро или 230 945,13 лв. (вж. доклада на делото). Ответникът е заплатил сумата от 158 510,90 лв., поради което към момента на устните състезания непогасеният размер на застрахователното обезщетение възлиза на 72 434,23 лв.

По възражението за прихващане:

Ответникът е направил възражение за извънсъдебно прихващане със свое насрещно вземане за четвърта вноски от застрахователната премия, като поради неликвидния характер на активното вземане възражението следва да бъде разгледано като съдебно.

Съгласно чл. 369, ал. 2 КЗ, когато застрахователно събитие е настъпило, преди застрахователната премия да е издължена изцяло от застрахователя, застрахователят може да удържи неиздължената премия от дължимото застрахователно обезщетение. Тази разпоредба е **специална спрямо сочените от ищеца норми на чл. 349, ал. 5 КЗ и чл. 370 КЗ** и поради това последните не намират приложение, когато застрахователният договор се прекратява поради пълно погиване на застрахованата вещ или когато застрахователят дължи обезщетение за отнемането ѝ. Това е така, защото застрахователната премия **в своята цялост е определена от страните да**

покриве вредите от пълното погиване на застрахованата вещ/отнемането ѝ, настъпили когато и да е в рамките на целия срок на застрахователно покритие, и ако застрахователят бъде задължен да даде в пълнота това покритие (като заплати обезщетение за погиване/отнемане на вещта), то той има право да получи и пълния размер на уговорената за същото покритие премия.

Ето защо застрахователят има вземане в размер от 3 150,69 лв. за стойността на неиздължената четвърта вноски от застрахователната премия и с него чрез съдебно прихващане следва да бъде намалена стойността на дължимото застрахователното обезщетение, като същото бъде присъдено в размер от 69 283,54 лв. Присъждането му следва да се извърши в националната валута независимо от уговаряне на застрахователната сума в евро, тъй като така е уговорено в чл. 81 от общите условия.

По иска по чл. 409 КЗ.

Установи се наличие на главен дълг. Относно размера на главницата, върху която трябва да се начисли лихва, съдът съобразява ТР № 2/2020 г. по т.д. № 2/2020 г. на ОСГТК на ВКС, съгласно което съдебното прихващане погасява двете задължения до размера на по-малкото от тях с обратна сила, т.е. в момента, в който то е могло да се извърши. В случая прихващането е могло да се осъществи в момента, в който застрахователят е следвало да извърши плащане, тъй като законодателят е предвидил възможност неиздължените вноски да се прихванат от обезщетението и така по силата на закона падежът на тези вноски се променя и същите стават изискуеми към момента на плащане на обезщетението (което обяснява съществуването на изричната разпоредба на чл. 369, ал. 2 КЗ в отлика от ал. 1, визираща само изискуемите вземания). Следователно дългът, върху който следва да се начисли лихва за забава, е формираният след приспадане на четвъртата премийна вноски, или 69 283,54 лв.

Съгласно чл. 409 КЗ застрахователят дължи лихва за забава върху застрахователното обезщетение след изтичане на срока за произнасяне по заведената щета, който съгласно императивната разпоредба на чл. 405 КЗ вр. чл. 108, ал. 1 КЗ не може да е по-дълъг от 15 работни дни от представяне на необходимите документи. С доклада на делото съдът е отделил като безспорно, че ищецът е представил последния изискан от застрахователя документ 15 работни дни преди 26.04.2023 г., която дата е начална на претенцията за лихва (вж. определение от 30.01.2024 г.). Следователно ответникът дължи лихва за периода 26.04.2023 г. – 11.10.2023 г., като същата възлиза на 4 050,90 лв. До тази сума следва да бъде уважен искът.

По разноските:

Ответникът следва да заплати на ищеца разноски за държавна такса и за адвокат. Направено е възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Прекомерността съгласно чл. 78, ал. 5 ГПК се преценява съобразно фактическата и правната сложност на делото. Ако съдът установи прекомерност, следва да намали възнаграждението, но ограничението, въведено с посочената разпоредба, относно размера, до който то може да бъде намалено (а именно – до размера, определен с Наредба № 1/2004 г. вр. чл. 36 ЗАдв.), не следва да се прилага предвид разрешението, дадено от Съда на Европейския съюз по дело С-438/22 г. (вж. Определение № 50015 от 16.02.2024 г., постановено по т.д. № 1908/ 2022 г. по описа на ВКС, I т.о., и Определение № 343 от 15.02.2024 г., постановено по т.д. № 1990/ 2023 г. по описа на ВКС, II т.о.).

В настоящия случай ищецът е заплатил адвокатско възнаграждение в размер от 9 000 лв. за защита по дело, което е без никаква фактическа сложност, тъй като всички факти, включени във фактическия състав на съдебно предявените вземания, са отделени като безспорни. Правната сложност на делото също е ниска спрямо средната за дела от този тип, тъй като единственият спорен правен въпрос между страните е безпротиворечиво решаван в съдебната практика. Константна е и практиката по въпроса, предмет на възражението за прихващане. Ето защо справедливото възнаграждение за защита по това дело е под средния размер, определен измежду цените, по които се възмездява трудът по реда на ЗПП, и цените, по които обичайно се сключват адвокатски договори. По тези критерии като средно възнаграждение следва да се посочи възнаграждение в размер от около 5 800 лв., а предвид нулевата фактическа и ниската правна сложност в случая разносните за адвокатско възнаграждение, които могат да се възложат на насрещната страна, не бива да надхвърлят сумата от 4 800 лв. Тази сума отчита размера на претенцията, необходимостта от извършване на действия преди завеждане на делото (среща с клиента, изготвяне на искова молба, техническа подготовка за завеждане на делото), а също и явяване в съдебно заседание за провеждане на устни състезания, респективно изготвяне на писмена защита.

Ето защо дължимите на ищеца разноси за държавна такса и адвокатско възнаграждение, определени съобразно отхвърлената част от исковете, възлиза на 7 522,99 лв.

Ищецът следва да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение съобразно отхвърлената част от исковете в размер от 23,67 лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Д.З.“ АД, ЕИК *****, да заплати на „М.-П. Л.“ ЕООД, ЕИК *****, на основание чл. 405, ал. 1 КЗ сумата от 69 283,54 лв., представляваща непогасената част от дължимото застрахователно обезщетение за застрахователно събитие - кражба, настъпило в периода от 20 ч. на 24.01.2023 г. до 8 ч. на 25.01.2023 г. в гр. София и представляващо покрит риск по имуществена застраховка, сключена с полица № 0320229907015750/15.07.2022 г., ведно със законната лихва от 12.10.2023 г. до погасяването, на основание чл. 409 КЗ сумата от 4 050,90 лв., представляваща лихва за забава върху главницата за периода 26.04.2023 г. – 11.10.2023 г., както и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 7 522,99 лв. разноси, като ОТХВЪРЛЯ иска по чл. 405, ал. 1 КЗ КАТО ПОГАСЕН ЧРЕЗ ПРИХВАЩАНЕ с насрещно вземане за сумата от 3 150,69 лв., представляваща четвърта вноска от дължимата по полица № 0320229907015750/15.07.2022 г. застрахователна премия, както и иска по чл. 86 ЗЗД до пълния предявен размер от 4 261,95 лв.

ОСЪЖДА „М.-П. Л.“ ЕООД, ЕИК *****, да заплати на „Д.З.“ АД, ЕИК *****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК разноси в размер от 23,67 лв.

Решението може да бъде обжалвано пред Апелативен съд – гр. София в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____